

Efforts for the conservation of Houbara Bustard (*Chlamydotis undulata macqueenii*) in Pakistan

Brig. Mukhtar Ahmed, WWF Pakistan

Пакистаны жороо тоодог (*Chlamydotis undulata macqueenii*)-ийг хамгаалах үйл ажиллагаа

Жороо тоодог нь нүүдлийн шувуу юм. Пакистаны Белүжистан, Синд, Пенжаб нутгаар тохиолдоно. Пакистанд IX сарын сүүл, X сарын эхээр нүүдэллэн ирж, III сард Төв Азийн улс орнууд руу нүүдэг.

Жил бүр Пакистанд 4000 гаруй жороо тоодгийг барьдаг ба үүнээс Дундад Дорны шонхор үржүүлгийн шугамаар ихэнх нь худалдагддаг. Тээвэрлэх явцад олон шувуу үхнэ.

Энэ зүйл тоодгийг хэт их барих үйл ажиллагаанд хяналт тавих, зохистой ашиглах, популяцийн тоо толгойг тогтвортой хэмжээнд байлгахын тулд Пакистаны жороо тоодгийн Олон улсын сан нь судалгааны дараах үндсэн хоёр төвийг байгуулсан юм. Үүнд:

Тоодгийн судалгаа, нөхөн сэргээх төв. Энэ нь Пенжаб мужийн Рахим Яр Хан хотын ойролцоох Чолистаны цөлд байрладаг.

Тоодгийн судалгаа, нөхөн сэргээлт, үржлийн төв. Пакистаны суурин популяцийн үндсэн нутаг болох Белүжистан мужийн Нагийн хөндийд энэ төв нь байдаг.

Пенжаб дахь төв нь жороо тоодгийг хулгайн анчдаас хамгаалах, өвчтэй шувуудыг эмчлэх, бүрэн эдгэрсний дараа байгальд нь буцааж тавих чиглэлээр ажилладаг. Белүжистаны төв нь тоодгийг үржүүлж, Нагийн хөндийн тоодгийн тоо толгойг цөөрүүлэхгүй байх үндсэн үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллага болно. Байгальд нь буцааж тавихын өмнө бүх шувуудыг хувийн дугаар, сангийн нэр бүхий бөгжөөр бөгжилдөг. Байгальд нь буцааж тавьсан зарим шувуудад сансарын телеметрийг хэрэглэдэг.

Байгалийн нөөцийг хамгаалах олон нийтийн сурталчилгааны ажлыг тоодгийн оршин амьдарч буй нутгийн оршин суугчдад сангаас явуулж байна. Түүнчлэн тоодгийн Олон улсын сан нь тоодгийн судалгаа, хамгаалалтай холбогдсон семинар, симпозиумыг зохиодог ба тоодгийн байршдаг нутагт түүний идэх дуртай ургамлынх нь үрийг агаараас жил бүр цацдаг.

Пакистаны тоодгийн олон улсын сан нь энэ зүйл тоодгийг хамгаалах хэтийн төлөв, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулсан бөгөөд энэ төлөвлөгөөний дагуу явагдах үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлыг хангахын тулд төлөвлөгөөг үе үе хянан үзэж байна. Жороо тоодгийг хамгаалах ажлыг илүү үр дүнтэй болгохын тулд тоодог тархсан улс орнуудын Засгийн газар ба Олон улсын байгууллагуудтай хамтран ажиллах бололцоог тус сан эрэлхийлж байдаг юм.

Усилия по охране дрофы дрофы-дрофы-дрофы-красотки (*Chlamydotis undulata macqueenii*) в Пакистане.

Дрофа красотка является перелетной птицей и регулярно отмечается в Белуджистане, Синде и Пенджабе. Появляются они в Пакистане в сентябре и начале октября и начинают весеннюю миграцию на места размножения в страны Центральной Азии в марте.

Более 4000 дроф изымают из дикой популяции во время охоты. Дрофы-красотки также вывозятся из Пакистана на Средний Восток для практики соколиной охоты. Во время транспортировки большое количество дроф гибнет из-за стресса.

Для изучения влияния охоты и отлова на дрофу-красотку и для охраны вида на основе устойчивого развития, Фонд охраны дрофы-красотки основал два исследовательских центра: Центр по исследованию и реабилитации дрофы-красотки в пустыне Чолистан возле города Рахим Яр Хан в Пенджабе и Центр по размножению и реабилитации дрофы-красотки в долине Наг в Белуджистане, где они размножаются.

Пенджабский центр нацелен на реабилитацию дроф-красоток конфискованных у браконьеров, лечение раненых птиц и выпуск в природу после тщательных проверок.

Центр в Бедужистане работает над задачами размножения

дрофы-красотки в неволе и выпуск птиц в долину Наг с тем, чтобы скомпенсировать сокращающуюся природную популяцию.

Все птицы перед выпуском в природу кольцуются. Кольца содержат номер птицы и адрес Фонда Охраны Дрофы-красотки. Фонд также использует радиотелеметрию для прослеживания птиц после выпуска.

Фонд также организует образовательные программы для просвещения местных жителей и обучения их рациональному природопользованию. Фонд также организует семинары и симпозиумы, где обсуждаются проблемы охраны дрофы-красотки и вырабатываются концепции гармонизации природопользовательских отношений. Восстановление местообитаний также является приоритетным: Фонд организует рассеивание семян поедаемых красоткой растений с помощью самолета.

Фонд Охраны дрофы-красотки разработал план стратегии и действий по охране дрофы красотки. План периодически пересматривается для повышения его эффективности. Фонд открыт для кооперации с правительствами и международными организациями работающими в пределах ареала дрофы-красотки.

Houbara bustard is a migratory bird. In Pakistan, it occurs regularly in Balochistan, Sindh and the Punjab. They are said to arrive in Pakistan in September to early October and their return journey to the breeding grounds in Central Asian States starts in March.

More than four thousand houbara are captured / hunted each year in Pakistan. Birds are also exported to the Middle East for falconry practices. During transportation, a large number of birds die due to various stresses.

To check over-hunting and trapping and to conserve the species for their sustainable use, Houbara Foundation International Pakistan (HFIP) has established two research centres: Houbara Research and Rehabilitation Centre in the Cholistan Desert near Rahim Yar Khan City of the Province of Punjab.

Houbara Research Rehabilitation and Breeding Centre in the Nag Valley of the Province of Balochistan which is known to be the breeding ground of the resident population of houbara.

The Research Centre in Punjab aims at rescue of houbara from poachers, treatment of sick birds, and their rehabilitation in the natural habitat after certification.

The Research Centre in Balochistan aims at captive breeding of houbara and its release in Nag Valley to augment the declining population of the resident houbara.

All the birds are ringed for identification before release. These rings bear a number allotted to each bird and the address of the Foundation. The Foundation also utilizes telemetry to monitor the birds after release.

A number of awareness programmes have also been arranged by the Foundation to educate habitat communities in conservation of nature resources. Houbara Foundation organizes Workshops and Symposiums to discuss houbara's issues and harmonize conservation concepts and efforts. Habitat restoration is also carried out every year by spreading seeds of houbara's favourite food plants in the desert by air.

Houbara Foundation International Pakistan has also developed a Strategy and Action Plan for the Conservation of Houbara Bustard, which is periodically reviewed to ensure its continued effectiveness. The Foundation seeks cooperation of the government and international organizations for a better future of houbara throughout the Range Countries.